
Bijlage 1: Voorstellen aan de regering Santhoki – Brunswijk inzake Nationale dialoog

Er wordt voorgesteld om een interim -, nationaal - of zaken kabinet te vormen met medewerking van de regering, DNA, het bedrijfsleven, vakbonden en andere kritieke organisaties in de samenleving z.a de VES voor de resterende periode van deze regering. Het hoofddoel de financieel – economische crisis onder controle te krijgen, de rust en vertrouwen terug te laten keren, een redelijke basis te leggen voor een aantal prioriteitssectoren/gebieden om na deze periode verder te kunnen gaan. De volgende hoofdprioriteiten dienen te gelden voor dit nationaal kabinet:

- 1. Consensus bereiken inzake het regeerprogramma voor de betreffende regeerperiode (met o.a een performance management benadering);**
- 2. Onderhandelen inzake de bijstelling van het IMF programma;**
- 3. Verdere uitvoering van een economisch herstelprogramma (een bijgestelde IMF programma of anders) met o.m de volgende maatregelen:**
  - ✓ Ontwikkelen en laten goedkeuren van de Wet op vermogensbelasting;
  - ✓ Verhogen van royalty op de klein goudmijnbouw naar 7.5% en innen van belasting op goudinkomsten/productie met een verhoogde solidariteitsinning van 10 % voor een periode van 2 jaren;
  - ✓ Afzien van de Grondconversie wet, omdat het alleen maar nadelen oplevert voor de samenleving in termen van inkomsten voor de staat.
  - ✓ Grondhuur tarieven aanpassen naar minimaal 100 SRD op jaarbasis voor terreinen tot maximaal 1 ha;
  - ✓ Het afschaffen van subsidies z.a. benzine, electra, maar pas nadat op basis van een gedegen planning, gezondmaking van de EBS en uitvoeringsplan, de sociaal zwakkeren zijn beschermd (o.a. op basis van een gedegen sociaal vangnet plan, betrouwbare en politiek onafhankelijke data-bestand van sociaal zwakkeren en betrokken onafhankelijke NGO's/experts);
  - ✓ Implementeren van goed doordachte monetaire instrumenten en andere beleidsmaatregelen om de wisselkoers te bedwingen/stabiliseren
  - ✓ Terugdringen van de overheidsuitgaven en tonen van solidariteit (o.a. door het stoppen met oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen of niet noodzakelijke activiteiten z.a. defensie – heli's, buitenlandse reizen, veiligheidsdiensten, vele volgauto's, niet noodzakelijke toelagen, de vele buitenlandse posten, oneigenlijke armoede-bestrijdingsprogramma's bij het Kabinet van de President en de Vice – President, etc.)
  - ✓ Evalueren en waarnodig afschaffen van de subsidies mbt parastatalen en semi – overheid instanties
  - ✓ Het gericht stimuleren, ontwikkelen en financieren van productie-bevorderende activiteiten. (inclusief KMO initiatieven). Hiervoor concrete opdracht geven aan het Ministerie van EZ met concrete mijlpalen en tijdlijn.
  - ✓ Het gericht op zoek gaan naar FDI's op basis van goed voorbereide projectideeën/aanbiedingen.

- ✓ Multi-nationals opererende in Suriname vragen om een solidariteitsheffing op jaarbasis, heronderhandelen van de overeenkomsten en meer inzage in de boeken van deze tax aangegeven inkomsten en onkosten;
- 4. Een evenwichtig sociaal vangnet programma dat synchroom loopt met de maatregelen van het economisch herstelprogramma:**
- ✓ Tezamen met kredietwaardige en professionele NGO's het sociaal vangnet uitwerken en uitvoeren;
- ✓ Het bestand van SOZAVO betreffende sociaal zwakkeren laten screenen en updaten door onafhankelijke instituten op basis van vastgestelde armoede/sociaal zwakkere criteria
- ✓ Bijzondere aandacht en hulp aan de mensen met beperking zodat ze kunnen voorzien in hun levensonderhoud;
- ✓ Belastingverlagende maatregelen z.a. verhogen van de belastingsschijven voor de loontrekkers;
- ✓ Introduceren van conditional cash transfers aan arme gezinnen met schoolgaande kinderen/studenten. Dus kopelen van de bijdrage aan o.a. schoolbezoeken en aankopen tbv het genieten van onderwijs door het kind;
- ✓ Reel en deskundig vaststellen van het minimum uurloon, incl variabelen die bij verandering het uurloon onderhevig laat zijn aan aanpassing;
- ✓ Het openbaar vervoer zodanig ontwikkelen en organiseren dat het gegarandeerd is en er sprake is van degelijke en betrouwbaar publiek transport (voorstel huur van de bussen van de bushouders overheid, vooraf opkopen of ontvangen van gesubsidieerde buskaarten door busgebruikers);
- ✓ Maximale subsidie aan benzine aan getroffen huishoudens vanwege benzineverhoging en die geen keuze hebben gebruik te maken prive-vervoer voor werk of economische activiteiten;
- 5. Goed bestuur, anti-corruptie en veiligheid**
- ✓ Terugdraaien van benoemingen van ondeskundige personen en directe familie en vrienden op kritieke posten (o.a. directeuren, onderdirecteuren, DC's en leden van raden van toezicht en RvC's bij parastatalen en overheidsinstanties);
- ✓ Noodzakelijke deskundigen tbv de overheid en overheid – gelieerde parastatalen en andere organisaties aan te trekken obv transparante en eerlijke sollicitatie processen;
- ✓ Daadwerkelijk operationaliseren van de anti corruptie-wet en middelen ter beschikking stellen aan de wettelijke Anti-corruptie Commissie om de taken conform uit te voeren;
- ✓ Zo snel als mogelijk alle functionarissen z.a. genoemd in de ACW hun vermogen notarieel vast te laten leggen;
- ✓ Het O.M. te ondersteunen en vragen alle discutabele zaken en schandalen te onderzoeken;
- ✓ Initiatiefwetten Openbaarheid van bestuur, Ombudspersoon, Enquette- recht te behandelen, goed te keuren en operationeel te maken;
- ✓ Wetten voor te bereiden of besluiten te nemen die de ease of doing business in Suriname zullen vergemakkelijken;
- ✓ De veiligheid van de totale samenleving te garanderen door middelen aan te schaffen en structurele maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn in deze.
- ✓ De grondenrechten van Inheemsen en in de stamverband levende stammen wettelijk goed te keuren en operationeel te maken;
- ✓ Binnen 3 – 6 maanden een voorstel tot aanpassing van ons kiesstelsel te doen, conform de uitspraak van het CHS;

- ✓ Voorbereiden van de verkiezingen in 2025
- 6. Onderwijs en gezondheidszorg**
- ✓ De gezondheidszorg her- in te richten op basis van recent ontwikkelde plannen of up to date plannen iswm alle stakeholders. Centraal staan een gezonde financiering, stoppen van de braindrain van het zorgpersoneel, preventie als middel punt en kwalitatieve zorg;
- ✓ Een gecalculeerd deel van de middelen verkregen uit vermogensbelastingen, goudroyalties worden geherinvesteerd in onderwijs en de volksgezondheid om deze gezond te maken en te hervormen;
- ✓ Herevaluatie en updaten van het Meerjaren onderwijs plan/programma zodanig, waarbij centraal staan: het kind, talentontwikkeling, technisch – en beroepsonderwijs, remedial begeleiding, kundigheid en structurele bijscholing van de leerkrachten en docenten, de ADEKUS als brain en innovatie instituut van Suriname en opleidingen hebben aansluiting op de behoefte van het bedrijfsleven;
- ✓ Een goed decentraal plan met kwalitatief goed onderwijs voor het rurale gebieden wordt ontwikkeld en uitgevoerd;